

Llegenda de la Creu d'Olorda

Sant Feliu de Llobregat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat

Coordenades:

Latitud: 41.38091

Longitud: 2.04497

UTM Est (X): 420144

UTM Nord (Y): 4581483

Classificació

Número de fitxa 08211 - 163

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Tradició oral

Estat de conservació Dolent

Notes de conservació: Actualment, la pedra està sepultada

Protecció Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Científic

Titularitat Pública

Titular: Ajuntament - 0216901DF2801E

Autoria de la fitxa CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DEL BAIX LLOBREGAT

Data de registre de la fitxa: dl., 24/08/2009 - 02:00

Descripció

La Llegenda de la Creu d'Olorda ha estat transmesa principalment a través de tres versions distintes. Les dues primeres, de Joan Amades, van ser recollides els anys 1935 i 1950 en les obres "Biblioteca de tradicions populars" i "Folklore de Catalunya Rondallística" i, la tercera, ens ha arribat a mans de l'historiador santfeliuenc Llorenç Sans.

L'any 1935, Joan Amades afirmava en la seva obra que havia conegut la llegenda per mitjà de la font oral del secretari del Centre Excursionista de Catalunya, el senyor Timoteu Colomines. Dins la "Biblioteca de

tradicions populars”, trobem la següent descripció:

«La creu és la sepultura d'un frare que va ésser enterrat amb una grossa espasa amb el puny d'or. El frare i l'espasa estan sota el munt de pedres que fan de sòcol a la creu. Més d'un crèdul ha intentat remoure el munt per tal de trobar el puny de l'espasa. Hom creu que qui abraça la creu es casa abans d'un any».

Més endavant, dins la publicació “Folklore de Catalunya Rondallística”, trobem una visió diferent de la mateixa llegenda:

«S'havia aixecat al cim de la muntanya de Santa Creu d'Olorde, en terme de Molins de Rei i encollada per ponent amb la serra de Collserola a espatlles de Barcelona. Aquells verals estaven dominats i empestats per un ferotge drac d'alè pudent que tenia el seu cau en una cova encara existent part davall de la muntanya. El senyor del castell un dia va atacar el monstre; per tal de guardar-se de la seva fúria portava un broquer escut lluent com un mirall. Quan el drac es va veure retratat damunt del broquer es va pensar que s'encarava amb una altra fera com ell. El cavaller va aprofitar el moment de sorpresa per a envestir-lo i clavar-li la llança al mig del cor, i així el va matar.

El castell era lloc de llicència i de disbauxa, on es blasfemava Déu i se l'ofenia a desdir, fins un dia que un llamp el va incendiar i enrunar. Per tal d'esborrar el record ingrát del castell, damunt de les seves runes va aixecar-se una creu que ha donat nom a la muntanya. Hom creu que les pedres que formen el sòcol de la creu són encara restes del castell i que sota hi ha enterrat el cavaller vestit de frare amb una espasa amb puny d'or a la mà. A la cova que havia estat del drac es creu que hi ha un tresor encantat, que només pot desencantar-se al bell punt de la mitjanit de Nadal».

Llorenç Sans discerneix de les dues versions anteriors i afirma que la creu es va aixecar l'any 1885 en motiu de la promesa que havia fet un membre de la família Font Del Sol: aixecaria una creu en el cim de la muntanya si el seu fill es curava de la malaltia que patia. Des de llavors, la creu s'ha destruït tres vegades, la primera després de la seva construcció, la segona el 1936 i l'última el 1979.

Observacions:

Actualment, la pedra està sepultada

Història

La Llegenda de la Creu d'Olorde ha estat transmesa principalment a través de tres versions distintes. Les dues primeres, de Joan Amades, van ser recollides els anys 1935 i 1950 en les obres "Biblioteca de tradicions populars" i "Folklore de Catalunya Rondallística" i, la tercera, ens ha arribat a mans de l'historiador santfeliuenc Llorenç Sans.

L'any 1935, Joan Amades afirmava en la seva obra que havia conegut la llegenda per mitjà de la font oral del secretari del Centre Excursionista de Catalunya, el senyor Timoteu Colomines. Dins la "Biblioteca de tradicions populars", trobem la següent descripció:

«La creu és la sepultura d'un frare que va ésser enterrat amb una grossa espasa amb el puny d'or. El frare i l'espasa estan sota el munt de pedres que fan de sòcol a la creu. Més d'un crèdul ha intentat remoure el munt per tal de trobar el puny de l'espasa. Hom creu que qui abraça la creu es casa abans d'un any».

Més endavant, dins la publicació "Folklore de Catalunya Rondallística", trobem una visió diferent de la mateixa llegenda:

«S'havia aixecat al cim de la muntanya de Santa Creu d'Olorde, en terme de Molins de Rei i encollada per ponent amb la serra de Collserola a espatlles de Barcelona. Aquells verals estaven dominats i empestats per un ferotge drac d'alè pudent que tenia el seu cau en una cova encara existent part davall de la muntanya. El senyor del castell un dia va atacar el monstre; per tal de guardar-se de la seva fúria portava un broquer escut lluent com un mirall. Quan el drac es va veure retratat damunt del broquer es va pensar que s'encarava amb

una altra fera com ell. El cavaller va aprofitar el moment de sorpresa per a envestir-lo i clavar-li la llança al mig del cor, i així el va matar.

El castell era lloc de llicència i de disbauxa, on es blasfemava Déu i se l'ofenia a desdir, fins un dia que un llamp el va incendiar i enrunar. Per tal d'esborrar el record ingràt del castell, damunt de les seves runes va aixecar-se una creu que ha donat nom a la muntanya. Hom creu que les pedres que formen el sòcol de la creu són encara restes del castell i que sota hi ha enterrat el cavaller vestit de frare amb una espasa amb puny d'or a la mà. A la cova que havia estat del drac es creu que hi ha un tresor encantat, que només pot desencantar-se al bell punt de la mitjanit de Nadal».

Llorenç Sans discerneix de les dues versions anteriors i afirma que la creu es va aixecar l'any 1885 en motiu de la promesa que havia fet un membre de la família Font Del Sol: aixecaria una creu en el cim de la muntanya si el seu fill es curava de la malaltia que patia. Des de llavors, la creu s'ha destruït tres vegades, la primera després de la seva construcció, la segona el 1936 i l'última el 1979.

Bibliografia

- AMADES, Joan. Biblioteca de tradicions populars. Vol. 33. Barcelona: 1935. P. 21.
- AMADES, Joan. Folklore de Catalunya. Vol. 1. Barcelona: editorial Selecta, 1950. P. 1424.
- AMIGÓ I BARBETA, J. "La llegenda de la creu d'Olorda". Va i Ve. Revista cultural i d'informació de Sant Feliu de Llobregat. Núm. 28 (Sant Feliu de Llobregat, setembre 1982. Pàg. 13.